	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П Дата: 10.01.2012 г.

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛЕВЕН
ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ”

ОДОБРЯВАМ:

Декан:

(доц. д-р С. Александрова-Янкуловска, дм)

ВЛИЗА В СИЛА

ОТ УЧЕБНАТА 2020/2021г.

УЧЕБНА ПРОГРАМА
ПО
СОЦИАЛНО И ЗДРАВНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН

“БАКАЛАВЪР”

СПЕЦИАЛНОСТ

“МЕДИЦИНСКА РЕХАБИЛИТАЦИЯ И ЕРГОТЕРАПИЯ”

РЕДОВНО ОБУЧЕНИЕ

ПЛЕВЕН

2020

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Издание: П
		Дата: 10.01.2012 г.

По учебен план на МУ-Плевен - задължителна

Учебен семестър: седми

Хорариум: 30 часа лекции

Кредити: 3,0 (кредитен еквивалент – 30 часа)

Преподаватели:

1. Доц. д-р Гена Грънчарова, дм
2. Проф. д-р Силвия Александрова-Янкуловска, д.м.
3. Гл. ас. Д-р Дима Цанова, д.м.

1. АНОТАЦИЯ

Обучението по дисциплината „Социално и здравно законодателство” има за *цел* да запознае бъдещите медицински рехабилитатори-ерготерапевти със системата на здравеопазване и необходимостта от нейното правно регулиране, със здравната реформа в България и нейните законодателни основи, с основните функции и принципи на здравното законодателство и със съдържанието на основните и специфичните здравни закони.

Учебното съдържание е обособено в следните раздели:

1. Общи въпроси на здравното законодателство.
2. Основни положения на Закона за здравето като устройствен (конститутивен закон)
3. Основни положения на Закона за лечебните заведения
4. Основни положения на Закона за здравното осигуряване
5. Други специфични закони и подзаконови нормативни актове в областта на медицинската рехабилитация и ерготерапия.

2. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Основен очакван резултат от обучението по дисциплината „Социално и здравно законодателство” е изграждането на правилно виждане за законовите основи на развитие на съвременното здравеопазване. Очаква се студентите да се научат да работят с текстовете на основните нормативни актове и да могат да използват самостоятелно при необходимост електронните източници на основните законодателни документи.

След преминаване на курса по здравно законодателство бакалаврите от специалност „Медицинска рехабилитация и ерготерапия” трябва:

- Да познават същността на здравеопазването като система;
- Да познават основните насоки на здравната реформа в България;

- Да разбират същността на здравното законодателство, разликите между етични и правни норми, функциите и основните принципи на здравното законодателство;
- Да разбират конституционните основи на здравното законодателство;
- Да класифицират и характеризират видовете законодателни актове и принципите на тяхното изработване и приемане;
- Да познават съдържанието на основните нормативни актове:
  - Конституция на Р България;
  - Закон за здравето;
  - Закон за здравното осигуряване;
  - Закон за лечебните заведения;
  - Закон за интеграция на хората с увреждания;
  - Закон за защита от дискриминация.

3. ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- Лекции

4. МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- Лекционно изложение
- Мултимедийни презентации
- Дискусии по нормативните актове
- Работа с електронни версии на нормативни актове в компютърна зала и с печатни текстове на нормативните актове

5. ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА ЛЕКЦИИТЕ И СЕМИНАРНИТЕ ЗАНЯТИЯ

№	Теми	Лекции
1	Здравната система и необходимост от правно регулиране.	2
2	Здравна служба	2
3	Приоритети на здравната политика в развитите страни. Типология на здравните системи.	2
4-5	Основни насоки на здравната реформа в България. Развитие на здравното законодателство в България - характеристика на основните етапи след 1978 г.	4
6-7	Същност на здравното законодателство. Основни функции и принципи. Законодателна инициатива и видове нормативни актове.	4

8-9	Закон за здравето	4
10-11	Закон за лечебните заведения	4
12-13	Закон за здравното осигуряване	2
14	Закон за интеграция на хората с увреждания. Закон за защита от дискриминация	4
15	Обобщаваща лекция	2
	ОБЩО	30

6. ТЕЗИСИ НА ЛЕКЦИИТЕ

1. Здравната система и необходимост от правно регулиране (2 ч. лекции). Определение на здравната система като социална система. Фундаментални цели и функции. Еволюция на здравните системи. Три поколения реформи. Концепцията на СЗО за оценка на здравните системи като се поставя акцент върху основните индикатори и на цялостната оценка на здравната система, опираща се на съпоставяне на цялостните постижения на система и вложените ресурси за постигането на тези резултати.

2. Здравна служба (2 ч. лекции). Определения на понятието „здравна служба“. Системен подход към здравната служба. Видове ресурси. Здравни институции с неделим и с делим ефект. Фактори за развитие на здравната служба. Основни функции и организационни принципи. Същност на принципа „пирамидален строеж“ на здравната служба. Нива на здравна политика и здравни органи в България.

3. Приоритети на здравната политика в развитите страни. Типология на здравните системи (2 ч. лекции). Здравна политика, здравна стратегия и здравен мениджмънт. Нива на здравна политика. Приоритети на здравната политика в развитите страни. Типология на здравните системи в развитите страни. Критерии за определяне на модела на здравна система. Характеристика на трите основни модела на здравни системи – национална здравна служба (държавен монополизъм); социално здравно осигуряване (ограничен естатизъм) и модел на частна здравна система (либерален плурализъм).

4-5. Основни насоки на здравната реформа в България (2 ч. лекция). Основни причини за реформа. Цели и принципи на здравната реформа. Същност и характеристика на структурната и финансова реформа. Характеристика на реформата в лечебната дейност. **Развитие на здравното законодателство в България - характеристика на основните етапи след 1978 г. (2 ч. лекция).** Характеристика на 7-те етапа в развитието на здравеопазването и здравното законодателство в България: 1878-1888 г.; 1889-1912 г.; 1913 – 1918 г.; 1919 – 1929 г.; 1929 – 1944 г.; 1945 – 1989 г. и след 1989 г. Основни моменти и законодателни актове във всеки етап.

6-7. Същност на здравното законодателство. Основни функции и принципи на здравното законодателство (2 ч. лекция). Сходство и различие между правни и деонтологични норми. Същност на понятието „здравно законодателство. Организационна и защитна функция на здравното законодателство. Право на медицинска помощ и право на лична свобода и решение като основни принципи на здравното законодателство. Отражението им в международни актове. **Законодателна инициатива и видове нормативни актове (2 ч. лекция).** Класификация на нормативните актове. Характеристика на законовите и подзаконовите нормативни актове. Как един законопроект става закон. Основни принципи при издаването на нормативните актове.

8-9. Закон за здравето (4 ч. лекции). Национална система за здравеопазване и дейности по опазване на здравето. Държавен здравен контрол. Медицинско обслужване. Здравна закрила на определени групи от населението. Психично здраве. Неконвенционални методи за въздействие върху индивидуалното здраве. Медицинско образование. Медицинска професия. Медицинска наука.

10-11. Закон за лечебните заведения (4 ч. лекции). Общи положения. Класификация и характеристика на лечебните заведения. Създаване, регистрация и разрешения на лечебните заведения. Структура, управление и персонал на лечебното заведение. Акредитация.

12-13. Закон за здравното осигуряване (2 ч. лекции). Задължително здравно осигуряване – основни принципи. Национална здравноосигурителна каса. Осигурени лица – права и задължения. Здравноосигурителни вноски. Национален рамков договор. Договор между НЗОК и изпълнителите на медицинска помощ. Доброволно здравно осигуряване.

14. Специфични закони. Закон за интеграция на хората с увреждания. Закон за защита от дискриминация (4 ч. лекции). Дефиниране на понятията „увреждане“, „лице с трайно увреждане“, „пряка дискриминация“, „непряка дискриминация“. Подходи за осъществяване на интеграцията на хората с увреждания. Органи на управление на политиката за интеграция на хората с увреждания. Оценяване на увреждането и на възможностите за интеграция. Области за интеграция. Медицинска и социална рехабилитация. Образование и професионална подготовка. Трудова заетост - интегрирана и специализирана работна среда. Създаване на условия за достъпна жизнена и архитектурна среда. Защита от дискриминация. Защита при упражняване правото на труд. Защита при упражняване правото на образование и обучение.

15. Обобщаваща лекция (2 ч.)

7. МЕТОДИ ЗА КОНТРОЛ

Оценяването на знанията на студентите се базира на предварително дефинирани критерии и се формира от текущ контрол и заключителен контрол. В методите за контрол като критерии за оценка на знанията се имат предвид:

- Пълнота на усвояване на учебния материал;
- Усвоена терминология;

- Съобразителност при работа с тестови системи.

7.1. ТЕКУЩ КОНТРОЛ

Текущият контрол се базира на учебната активност на студентите по време на учебните занятия. Присъствието на предвидените по учебния план лекционни и практически занятия по дисциплина, съгласно Чл. 92, ал. 1, т. 1 от Правилник за устройството и дейността на Медицински университет – Плевен и Чл. 19, ал. 1 от Правилник за организацията на учебния процес в МУ – Плевен е задължително и е основание за заверка на семестъра по учебната дисциплина от страна на преподавателите.

По време на семестъра се провеждат две тестови изпитвания върху общата и специфична част от учебния материал. Всеки студент попълва тестови вариант с 30 въпроса. Времето за изпълнение е 30 минути. Минимално изискуемо ниво 60% - 18 верни отговора. За всеки верен отговор над това ниво студентите получават по 0.25. В края на семестъра се изчислява средна аритметична оценка от текущия контрол, която трябва да е минимум 3.00. Тя е основание за заверка на семестъра и се отчита при крайната оценка.

7.2. ЗАКЛЮЧИТЕЛЕН КОНТРОЛ

Семестриалният изпит по „Социално и здравно законодателство” е писмен. Всеки студент получава вариант на тест от 30 въпроса с множествени отговори, компютърно генериран от банка със 150 въпроса. Времето за изпълнение на теста е 30 минути. Минимално изискуемо ниво на изпълнение на теста – 60%, т.е. 18 верни отговора. Следващите оценки зависят от достигнатото процентно ниво според утвърдена от преподавателите скала.

7.3. ФОРМИРАНЕ НА КРАЙНАТА ОЦЕНКА

Крайната изпитна оценка се изчислява по формулата:

0,2 x оценка от текущ контрол + 0,8 x оценка от семестриалния тест, при условие, че и двете оценки са различни от слаб (2).

Крайната оценка е по шестобалната система, закръглява се с точност до единица и се вписва в учебната документация.

МЯСТО НА ДИСЦИПЛИНАТА В ЦЯЛОСТНОТО ОБУЧЕНИЕ ПО СПЕЦИАЛНОСТТА

Дисциплината „Социално и здравно законодателство” е задължителна съгласно учебния план за специалността „Медицинска рехабилитация и ерготерапия”. Тя е включена за изучаване в седми семестър паралелно с изучаването на дисциплината „Социална медицина”, което създава условия за допълване и добро затвърдяване на усвоените знания.

Дисциплината „Социално и здравно законодателство” е единствената, която запознава студентите с основите на здравното законодателство и със специфичните законови положения по отношение на хората с увреждания. Освен това, придобитите знания разширяват общия кръгзор на бъдещите

специалисти и са необходими в бъдещата им практика при анализ на социално-здравните явления и вземане на организационни и управленчески решения.

8. СИСТЕМА ЗА НАБИРАНЕ НА КРЕДИТИ

Общ брой кредити: 3

Сумарната кредитна оценка се формира от:

1. Присъствие на лекции
2. Текущ контрол
3. Самостоятелна подготовка за семестриален изпит
4. Успешно положен семестриален изпит

9. КОНСПЕКТ ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ

1. Здравната система и необходимост от правно регулиране.
2. Здравна служба – определение, фактори за развитие, видове здравни институции, основни организационни принципи.
3. Здравна политика. Приоритети на здравната политика в развитите страни.
4. Типология на здравните системи в развитите страни.
5. Основни насоки на здравната реформа в България.
6. Развитие на здравното законодателство в България - характеристика на основните етапи след 1978 г.
7. Същност на здравното законодателство.
8. Основни функции на здравното законодателство.
9. Основни принципи на здравното законодателство.
10. Конституционни основи на здравното законодателство.
11. Законодателна инициатива и видове нормативни актове.
12. Закон за здравето – основни положения.
13. Закон за здравното осигуряване – основни положения.
14. Закон за лечебните заведения – основни положения.
15. Закон за интеграция на хората с увреждания – основни положения.
16. Закон за защита от дискриминация – основи положения.

10. ПРЕПОРЪЧВАНА ЛИТЕРАТУРА

А. ОСНОВНА:

1. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. **Здравна система и здравна служба.** В: Социална медицина. Шесто издание. Изд. център на МУ-Плевен, 2017, 2018, с. 326.
2. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. **Законодателни основи на здравната реформа в България.** В: Социална медицина. Шесто издание. Изд. център на МУ-Плевен, 2017, 2018, с. 326
3. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. **Медико-социални проблеми при хората с увреждания.** В: Социална медицина. Шесто издание. Изд. център на МУ-Плевен, 2017, 2018, с. 326

4. Презентации в системата за дистанционно обучение.

Б. ДОПЪЛНИТЕЛНА:

1. Текстовете на основните нормативни актове:

- Закон за здравето - Български правен портал – www.lex.bg
- Закон за здравното осигуряване - Български правен портал – www.lex.bg
- Закон за лечебните заведения - Български правен портал – www.lex.bg
- Закон за интеграция на хората с увреждания - www.lex.bg
- Закон за защита от дискриминация - www.lex.bg

2. Текстовете на други закони и подзаконови нормативни актове от сайтове на:

- Български правен портал – www.lex.bg
- Министерство на труда и социалната политика – www.mlsp.government.bg
- Министерство на здравеопазването – www.mh.government.bg
- НЗОК – www.nhif.bg и от други сайтове.

11. АВТОР НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА:

Доц. д-р Гена Грънчарова, дм